

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

Land van Cuijk

Beleidsplan Stichting VPTZ Land van Cuijk 2019-2022

Thuis

Hospice
de Cocon

Beleidsplan Stichting VPTZ Land van Cuijk 2019-2022

1: Inleiding

Het beleid van de overheid ten aanzien van de zorg voor ouderen en de terminale zorg in de laatste levensfase is gericht op een steeds grotere verantwoordelijkheid van het eigen sociale netwerk. Alleen als dit sociale netwerk de zorg niet aan kan, is er een beroep mogelijk op collectief gefinancierde professionele zorg. Te voorzien is dat er een steeds groter grijs gebied ontstaat tussen de mogelijkheden van het eigen netwerk en het aanbod van de professionele zorg. In dit overgangsgebied zal er een toenemend beroep worden gedaan op mantelzorgers en zal er een toenemende vraag zijn naar de inzet van opgeleide vrijwilligers, ter ondersteuning van de mantelzorg en als aanvulling op de professionele zorgverlening.

Onze Stichting VPTZ Land van Cuijk is een regionale organisatie, die goed opgeleide en gemotiveerde vrijwilligers kan inzetten om te zorgen voor mensen in de laatste fase van hun leven. Deze inzet willen we leveren overal waar dat gevraagd wordt: in de thuissituatie, in hospice de Cocon en ook in zorginstellingen als aanvulling op de geleverde professionele zorg en als ondersteuning van de mantelzorg.

De Stichting VPTZ Land van Cuijk is de fusiestichting van de voormalige stichtingen Vrijwilligers Terminale Zorg Land van Cuijk en Hospicehuis Land van Cuijk.

De afkorting VPTZ staat voor Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg. De stichting is lid van de landelijke vereniging VPTZ en werkt volgens de richtlijnen van de landelijke VPTZ.

2: Visie, missie en aanpak

De visie van de Stichting VPTZ Land van Cuijk is de erkenning van het recht van ieder mens om op een menswaardige manier te sterven, aansluitend bij haar of zijn levensstijl, behoeften en wensen.

De missie van de Stichting VPTZ Land van Cuijk is het bieden van aandacht en ondersteuning aan mensen in hun laatste levensfase, teneinde hen in staat te stellen op een menswaardige wijze te sterven. Deze ondersteuning wordt geboden door de inzet van daartoe gemotiveerde en opgeleide vrijwilligers, als aanvulling op en in samenwerking met de mantelzorg en de professionele zorg. De ondersteuning kan plaatsvinden in de thuissituatie, in hospice (bijna-thuis-huis) de Cocon of in een zorginstelling.

De inzet van vrijwilligers veronderstelt een eigen positie naast de mantelzorg en de professionele zorg op basis van wederzijds belang en erkenning van ieders eigenwaarde en gelijkwaardigheid. Deze drie vormen van zorg vullen elkaar aan.

Gemeenschapszorg

Bij palliatieve zorg in de terminale fase:

- is niet de genezing van de patiënt het doel, maar behoud van een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven in de terminale fase;
- is sterven geen medisch probleem, maar op natuurlijke wijze verbonden aan het leven en de daarmee verbonden levensvragen;
- is er aandacht voor de integrale benadering van lichamelijke, psychosociale en spirituele aspecten ;

De VPTZ Land van Cuijk tracht haar missie te verwezenlijken door:

- het aanstellen van professionele coördinatoren die verantwoordelijk zijn voor een goede inzet en begeleiding van vrijwilligers;
- de werving, selectie en opleiding van nieuwe vrijwilligers door de coördinatoren;
- de inzet van de vrijwilligers zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de levensstijl, behoeften en wensen van de zorgvrager;
- respect voor en behoud van de autonomie van de zorgvrager ten aanzien van de wijze van leven en doodgaan;
- intensief samen te werken met professionele zorgaanbieders als huisarts, ziekenhuis en thuiszorg;
- actief deel te nemen aan het Netwerk Palliatieve Zorg Noordelijke Maasvallei;
- bekendheid te geven aan haar dienstverlening aan alle inwoners en professionele zorgverleners in het Land van Cuijk;
- het werven van subsidies en fondsen ter financiering van de dienstverlening, als aanvulling op de overheidssubsidie en de eigen bijdrage van de zorgvrager.

3: Bestuur

Het bestuur bestaat uit tenminste vijf bestuursleden, waar onder de voorzitter, secretaris en penningmeester. Zij worden benoemd voor een termijn van vier jaar met de eenmalige mogelijkheid van herbenoeming voor een tweede termijn van vier jaar. Er is een rooster van aftreden. In een profielschets wordt opgenomen welke disciplines in het bestuur vertegenwoordigd moeten zijn. De verlenging gebeurt niet automatisch maar is afhankelijk van een evaluatie van het functioneren van het betreffende bestuurslid en moet passen in de profielschets.

De benoeming van nieuwe bestuursleden gebeurt door het bestuur, maar het is van belang dat bij de werving van nieuwe bestuursleden, en met name bij de benoeming van een voorzitter, er ook een inbreng van de coördinatoren en vrijwilligers is. De taakstelling van het bestuur is in de statuten vastgelegd.

Belangrijke aandachtspunten van het bestuur betreffen:

- de waarborging van de continuïteit van de stichting,
- de kwaliteit van de dienstverlening,
- het financieel beheer,
- PR en externe fondsenwerving,
- werkgeverschap en personeelsbeleid,
- begeleiding bij ziekte van coördinatoren,
- privacybeleid m.b.t. persoonsgegevens,
- de relatie met externe partijen.

4: Vrijwilligers

De VPTZ Land van Cuijk is een vrijwilligersorganisatie met enkel de coördinatoren als betaalde krachten. De vrijwilligers vervullen een centrale rol in de dienstverlening van de VPTZ Land van Cuijk. Zonder de bereidheid van deze vrijwilligers om zich onvoorwaardelijk in te zetten voor de zorg van de terminaal zieke mens zou onze organisatie niet bestaan. Van wezenlijk belang zijn opleiding, begeleiding en periodieke bijscholing van de vrijwilligers. De inzet van de vrijwilligers is niet vrijblijvend. In een vrijwilligersovereenkomst worden de rechten en plichten voor elke vrijwilliger aangegeven.

Er zijn vrijwilligers nodig voor velerlei taken. De meeste vrijwilligers ondersteunen de cliënten in hospice de Cocon of Thuis. In het hospice zijn vrijwilligers aanwezig van 7.00 uur tot 23.00 uur (van 23.00 tot 7.00 uur is er een verpleegkundige van de thuiszorg aanwezig), terwijl het in de thuissituatie voornamelijk om het waken 's nachts gaat.

Daarnaast kunnen vrijwilligers ook worden ingezet voor "indirecte" taken als tuinonderhoud, technische ondersteuning, huishoudelijke zorg, roostering etc. Bij uitzondering kan voor een specifieke taak een financiële compensatie worden geboden of een (tijdelijke) arbeidsovereenkomst worden aangegaan.

Het scholingsaanbod voor de vrijwilligers bestaat uit de volgende onderdelen:

- Basisscholing (verplicht voor alle nieuwe vrijwilligers).
- Periodieke tiltrainingen.
- Deelname aan landelijke VPTZ trainingsmodulen.
- Mogelijkheid tot deelname aan intervisiebijeenkomsten.
- Lezingen bij vrijwilligersbijeenkomsten.
- Casusbesprekingen en workshops.

Het zal de komende jaren steeds meer inspanning vragen om voldoende vrijwilligers te vinden. Daarvoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen zoals de toenemende arbeidsparticipatie van vrouwen (het overgrote deel van de vrijwilligers), de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd en meer mogelijkheden voor recreatieve besteding van vrije tijd. Mensen willen zich hierdoor niet meer voor langere tijd gedurende een aantal uren per week binden maar zoeken eerder een beperkte en tijdgebonden activiteit.

Aandacht voor werving en scholing van vrijwilligers wordt meer dan ooit een continu proces. De komende jaren zal er veel aandacht uitgaan naar het betrokken en gemotiveerd houden van voldoende vrijwilligers. Hiervoor zal ook een meetinstrument gebruikt worden om de tevredenheid van de vrijwilligers te evalueren. Ook de mogelijkheden om de inzetbaarheid van de vrijwilligers te flexibiliseren in zowel het hospice als in de thuissituatie zullen worden verkend. De keuzevrijheid voor de inzet van de vrijwilligers blijft echter onaangetast.

5: Coördinatoren

De drie (in deeltijd werkende) coördinatoren zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening en de inzet en begeleiding van de vrijwilligers. Zij dragen zorg voor de dagelijks gang van zaken in het hospice en zijn het eerste aanspreekpunt voor hulpvragers, gasten, familie, huisarts en thuiszorg.

Alle coördinatoren hebben een verpleegkundige achtergrond. Er is een uniforme functiebeschrijving voor alle coördinatoren. Alle coördinatoren kunnen elkaar onderling vervangen in geval van ziekte of vakantie. Zo nodig kan beroep worden gedaan op ervaren invalcoördinatoren.

Maandelijks is er een coördinatorenoverleg en bij de bestuursvergaderingen is er altijd een van de coördinatoren aanwezig.

Er is een onderlinge taakverdeling waarbij een coördinator PR/communicatie als aandachtsgebied heeft. Een coördinator is het aanspreekpunt voor scholingen, cursussen, protocollen en kwaliteit. De derde coördinator heeft als speerpunt de kwaliteitsbewaking.

Als specifieke taken zijn o.a. aan te merken:

- Voorbereiden en voorzitten van het teamoverleg coördinatoren.
- Onderhouden van de contacten met het bestuur.
- Leiding geven aan de vrijwilligers met "indirecte" taken.
- Opleiding en bijscholing van de vrijwilligers.
- Evaluatie van de kwaliteit van de dienstverlening aan cliënten.
- Vormgeving en uitvoering van het privacybeleid m.b.t. persoonsgegevens.
- Uitgeven van een kwartaal Nieuwsbrief voor alle vrijwilligers en andere belanghebbenden.
- Contacten onderhouden met zuster organisaties en met het landelijke bureau VPTZ.
- Uitvoering van activiteiten op het terrein van PR en voorlichting.
- Contacten onderhouden met bedrijven die diensten bieden aan het hospice.
- Beheer van het pand te Sint Anthonis, waarin zowel het kantoor van de stichting VPTZ Land van Cuijk als het hospice de Cocon zijn gehuisvest.

6: Personeelsbeleid

De aanwezigheid van professionele coördinatoren vereist een passend personeelsbeleid. Het bestuur fungeert als werkgever en een van de bestuursleden behartigt de portefeuille personeel. De primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden liggen grotendeels vast in de CAO. Het bestuur voert jaarlijks een

gesprek met elke coördinator om te bezien of beide partijen tevreden zijn met de gang van zaken. Dan komen ook de wensen en behoeften (voor bijvoorbeeld scholing) aan de orde. Van groot belang is aandacht voor deskundigheidsbevordering van de coördinatoren. Ter wille van goede arbeidsomstandigheden wordt een RIE (Risico Inventarisatie en –Evaluatie) opgesteld conform de richtlijnen van de landelijke VPTZ.

Hoewel vrijwilligers geen dienstverband hebben met de VPTZ Land van Cuijk is ook een goed “personeelsbeleid” voor de vrijwilligers van groot belang. Zij vormen immers het “human capital” van de VPTZ. De belangrijkste aspecten hierbij zijn een goede selectie, opleiding en begeleiding van de vrijwilligers. Centraal staat de keuzevrijheid bij de inzet van vrijwilligers. Omdat vrijwillig niet verward mag worden met vrijblijvend, zijn de rechten en plichten voor de vrijwilligers vastgelegd in een vrijwilligersovereenkomst. Er worden periodiek informatiebijeenkomsten georganiseerd voor de vrijwilligers. Ook wordt er jaarlijks geïnventariseerd welke behoeften er zijn aan extra scholing.

7: Dienstverlening

De dienstverlening vloeit voort uit de missie van de organisatie: het bieden van aandacht en ondersteuning door opgeleide vrijwilligers aan mensen in hun laatste levensfase. Deze ondersteuning willen we bieden in aanvulling op en in samenwerking met de mantelzorg en de professionele zorg. Op deze manier worden cliënten in staat gesteld thuis, in het hospice de Cocon of in een zorginstelling op een menswaardige wijze te sterven.

De Cocon heeft niet de status van een high care hospice met eigen zorgverleners. De Cocon is een bijna-thuis-huis, waarin de professionele zorg wordt geleverd als in de thuissituatie. De huisarts is verantwoordelijk voor de medische zorg en de verpleegkundige zorg wordt geleverd door de thuiszorgorganisaties als Pantein en Buurtzorg.

VPTZ Land van Cuijk is afhankelijk van en wil nauw samenwerken met de professionele zorgverleners als huisartsen, thuiszorg, verpleeg- en verzorgingshuizen en ziekenhuis. Deze partijen zijn in de praktijk ook belangrijke doorverwijzers voor gasten/cliënten van de VPTZ en de contacten hiermee zullen worden geïntensiveerd. Al deze partijen zijn vertegenwoordigd in het palliatief netwerk Noordelijke Maasvallei. De VPTZ Land van Cuijk ziet dit netwerk als een belangrijk overlegorgaan ter bevordering van de palliatief terminale zorg in de regio en wil hierin een actieve rol vervullen.

Het is van belang permanent zicht te hebben op de ontwikkeling van de dienstverlening van de VPTZ Land van Cuijk. Jaarlijks wordt de omvang van de dienstverlening gerapporteerd aan de landelijke VPTZ, zodat spiegelinformatie beschikbaar is met andere VPTZ zusterorganisaties.

De coördinatoren stellen een voortschrijdend maandelijks managementrapportage op van de gerealiseerde dienstverlening ter bespreking met het bestuur en ter informatie van de vrijwilligers.

Belangrijke kentallen voor de ontwikkeling van de dienstverlening zijn:

- Hospice de Cocon: aantal aanmeldingen, aantal opnamen, aantal zorgdagen, bezettingsgraad.
- VPTZ Thuis: aantal gehonoreerde/niet gehonoreerde aanvragen, aantal zorguren.

De bezettingsgraad van de Cocon fluctueert jaarlijks en fluctueert thans tussen de 50 en 60%. Voor een betere benutting van de beschikbare capaciteit wordt in de planperiode 2019-2022 gestreefd naar een structurele bezettingsgraad van gemiddeld 75% op jaarbasis. Dit komt overeen met de landelijk gemiddelde bezettingsgraad bij VPTZ organisaties, die zowel een hospice exploiteren als vrijwilligers in de thuissituatie inzetten (BO-organisaties). De nagestreefde verhoging van de bezettingsgraad zal mede worden nagestreefd door een diversificatie van het dienstenaanbod met

bijvoorbeeld de mogelijkheid voor dagopnamen of nachtopnamen in het hospice en meer inzetten op dagzorg in de thuissituatie.

Bij de VPTZ Thuis kunnen helaas niet alle hulpaanvragen worden gehonoreerd in verband met een tekort aan vrijwilligers. Mede hierdoor is het aantal zorgvragers voor VPTZ Thuis afgenomen. Door een continue werving van vrijwilligers hopen we deze beperking weg te kunnen nemen. Gelet op de ontwikkelingen in de ouderenzorg, mag worden verwacht dat de vraag naar de dienstverlening van de VPTZ Land van Cuijk de komende jaren zal toenemen.

8: Huisvesting

De VPTZ Land van Cuijk is gehuisvest in het pand, waarin ook het hospice de Cocon gehuisvest is. Het pand is eigendom van de stichting Vrienden van het Hospicehuis Land van Cuijk. De voorzitter van de VPTZ is q.q. lid van het bestuur van deze Vriendenstichting. De VPTZ huurt het pand onder gunstige condities.

Het hospice biedt ruimte voor vier gastenkamers, familiekamer, centrale keuken en badkamer. Voorts is er een vergaderkamer en kantoorruimte voor de coördinatoren. Bij het huidige activiteitsniveau is de huisvesting vooralsnog toereikend.

De inrichting van het pand (bedden, vloerbedekking, verwarming, airconditioning, meubilair) wordt in belangrijke mate gefinancierd door externe subsidies. De Vriendenstichting draagt zorg voor het externe onderhoud (schilderwerk, onderhoud daken en gevels).

9: PR en marketingbeleid

Van belang is de bekendheid, herkenbaarheid en goede naam van onze organisatie. Dit betekent dat er veel aandacht moet zijn om het gewenste imago te verkrijgen bij de onderscheiden doelgroepen. De belangrijkste factoren hierbij zijn een goede dienstverlening, een goede organisatie en een heldere communicatie hierover: "Be good and tell it".

Voor een heldere communicatie is een eenduidige en herkenbare uitingsvorm van de organisatie van groot belang. Voor de naam en logo is aansluiting gezocht bij de huisstijl van de landelijke VPTZ. Het PR en marketingbeleid is erop gericht om bekendheid te geven aan het bestaan en de aard van de dienstverlening van de VPTZ Land van Cuijk bij alle inwoners van het Land van Cuijk en bij alle potentiële samenwerkingspartners als huisartsen, thuiszorg, ziekenhuis, verpleeg- en verzorgingshuizen, maatschappelijk werk etc. Het PR en marketingbeleid is ook gericht op het aantrekken van vrijwilligers, donateurs, giften en sponsoring.

De dienstverlening van de VPTZ Land van Cuijk bestaat uit twee "producten", namelijk de opname van cliënten in hospice de Cocon en de inzet van vrijwilligers in de thuissituatie (VPTZ Thuis). Vastgesteld is dat hospice de Cocon een grotere naamsbekendheid heeft dan VPTZ Land van Cuijk en ook dan het "product" VPTZ Thuis. Omdat wij veel waarde hechten aan VPTZ Thuis, zal in onze PR uitingen aandacht besteed blijven worden aan het bestaan van beide "producten".

PR instrumenten die daartoe worden gebruikt zijn:

- Een informatieve en actuele website.
- Verspreiding van een informatieve folder.
- Mond op mond reclame.
- Voorlichtingsfilm over werkwijze van de VPTZ Land van Cuijk.
- Publicaties en interviews in lokale bladen.
- Deelname aan daartoe geëigende beurzen en manifestaties.
- Periodiek een Open Huis voor belangstellenden.
- Lezingen voor groepen.
- Gebruik van Facebook.

- Leaseauto met logo VPTZ Land van Cuijk.

10: Ontwikkeling financiën

Er is een analyse gemaakt van te verwachten kosten en opbrengsten in de komende jaren. De grootste inkomstenpost is de jaarlijkse VWS subsidie. Een structurele inkomstenbron is voorts de eigen bijdrage van cliënten. Beide bronnen zijn echter niet toereikend voor een sluitende exploitatie. Exploitatietekorten moeten voorkomen worden door additionele fondsenwerving als het aanvragen van subsidies, sponsoring door bedrijven, giften van nabestaanden en overige fundraisingacties. Ook de gemeenten in het Land van Cuijk leveren een bijdrage in het kader van de WMO. Mogelijk komen we ook bij de zorgverzekeraars en de professionele zorginstellingen terecht omdat we zichtbaar willen maken dat onze stichting substantieel waarde toevoegt aan hun professionele taakstelling.

De VPTZ Land van Cuijk mag zich verheugen in een breed draagvlak binnen de regio en in een gezonde financiële positie. Daar zijn wij zeer dankbaar voor en we doen er alles aan om dit draagvlak te behouden. De bereidheid tot financiële ondersteuning blijkt steeds weer aanwezig. Genoemd kunnen worden de regionale serviceclubs, leveranciers, giften van nabestaanden, bijdragen van subsidiefondsen en de jaarlijkse Clubkasactie van de Rabobank. Door alle fundraisingacties en de aanwezige “gunfactor” in de regio wordt verwacht in de komende jaren de exploitatie kostendekkend te kunnen houden.

HOOFDDOELSTELLINGEN VOOR DE PLANPERIODE 2019-2022

Op basis van een SWOT Analyse van sterke en zwakke punten alsmede van kansen en bedreigingen, zijn voor de planperiode 2019-2022 drie hoofddoelstellingen of speerpunten geformuleerd.

Hoofddoelstellingen/speerpunten voor de planperiode 2019-2022:

- 1: De beschikbaarheid van structureel 100 opgeleide vrijwilligers voor de Cocon en voor VPTZ Thuis.
- 2: Verhoging van de bezettingsgraad van de Cocon tot gemiddeld 75% op jaarbasis.
- 3: Een grote mate van tevredenheid over de dienstverlening bij (nagenoeg) 100% van de (nabestaanden van de) gasten/cliënten.

Toelichting:

Ad 1: De aanwezigheid van 100 opgeleide vrijwilligers garandeert een continue beschikbaarheid van vrijwilligers om aan de nagestreefde groeiende zorgvraag te kunnen voldoen. Dit betreft zowel de dienstverlening van de Cocon als ook de dienstverlening van VPTZ Thuis. De mogelijkheden om de inzetbaarheid van de vrijwilligers te verbreden naar zowel het hospice als de thuissituatie zullen worden verkend, waarbij de keuzevrijheid voor de vrijwilligers onaangetast blijft.

Ad 2: Een bezettingsgraad van gemiddeld 75% op jaarbasis betekent een meer efficiënte benutting van de beschikbare capaciteit van hospice de Cocon en een hogere VWS subsidie (bij grotendeels gelijkblijvende kosten). Hierdoor vermindert de afhankelijkheid van extra fondsenwerving. Een bezettingsgraad van gemiddeld 75% op jaarbasis waarborgt door het jaar heen ook een goede benutting van de inzet van de vrijwilligers. De hogere bezettingsgraad zal mede worden nagestreefd door een verbreding van het dienstenassortiment met bijvoorbeeld dagopnamen en/of nachtopnamen.

Ad 3: Om een structurele bezettingsgraad van 75% te realiseren is een hoge kwaliteit van de dienstverlening een eerste vereiste, tot uiting komend in een hoge mate van tevredenheid. De tevredenheid over de dienstverlening zal systematisch worden gemonitord bij gasten/cliënten en nabestaanden.

Actiepunten om de speerpunten te realiseren:

- Permanente werving van vrijwilligers via mond op mond reclame en via de lokale media.
- Grotere naamsbekendheid en positief imago bewerkstelligen bij het grote publiek in de regio door gerichte PR acties.
- Aanbod van een goede basisopleiding lokaal en vervolgcursussen landelijk voor de vrijwilligers.
- Flexibilisering van de inzetbaarheid van de vrijwilligers in hospice en Thuis met behoud van de keuzevrijheid voor de vrijwilligers.
- Diversificatie van het dienstenaanbod met bv. dagopnamen en/of nachtopnamen in de Cocon en meer inzetten op dagzorg Thuis.
- Nog meer bekendheid bewerkstelligen bij zorgaanbieders, die in de praktijk als verwijzers fungeren (transferverpleegkundigen ziekenhuis, huisartsen, thuiszorginstellingen, verpleeghuizen).
- Actieve deelname aan Netwerk Palliatieve zorg Noordelijke Maasvallei, waarin alle belangrijke aanbieders van palliatieve zorg vertegenwoordigd zijn.
- Gebruik van website, nieuwsbrieven, voorlichtingsfilm, lokale media en jaarverslaglegging als PR instrumenten.
- Een actief gebruik van expertise en databank van de landelijke VPTZ om spiegelinformatie te verkrijgen en te leren van ervaringen elders.
- Systematische monitoring van de tevredenheid van gasten/clienten en van vrijwilligers.
- Een actieve fondsenwerving, omdat deze noodzakelijk blijft voor een sluitende exploitatie.
- Zorg dragen voor goed “werkgeverschap” door het bestuur voor zowel de coördinatoren als de vrijwilligers.